

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การสำรวจความคิดเห็นของครูสังคมศึกษาเกี่ยวกับความต้องการของครูสังคมศึกษาในการใช้วัตรกรรมทางการศึกษาในการเรียนการสอนสังคมศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถาม เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างประชากรในโรงเรียนรัฐบาล สังกัดกรมสามัญศึกษาที่เปิดสอนทั้งในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 360 ฉบับ ได้รับคืนและนำมาวิเคราะห์ 347 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 96.39 ของแบบสอบถามที่ส่งไป ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้มาตามวิธีการที่กำหนดไว้ในบทที่ 3 และนำเสนอผลการวิเคราะห์ตามลำดับดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 เกี่ยวกับสถานภาพและข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 1 แสดงสถานภาพและข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อความ	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	73	21.0
หญิง	274	79.0
2. อายุ		
น้อยกว่า 25 ปี	3	0.9
25-30 ปี	68	19.6
31-40 ปี	189	54.5
41-50 ปี	63	18.2
50 ปีขึ้นไป	24	6.9

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ข้อความ	จำนวน	ร้อยละ
3. คุณวุฒิทางการศึกษา		
อนุปริญญาหรือ เทียบเท่า	8	2.3
ปริญญาตรีหรือ เทียบเท่า	300	86.5
สูงกว่าปริญญาตรี	39	11.2
4. ประสบการณ์ในการสอนวิชาสังคมศึกษา		
1-9 ปี	137	39.5
ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป	210	60.5
5. ระดับชั้นที่สอน		
ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น	175	50.43
ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย	172	49.57
6. การได้รับความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับการใช้ นวัตกรรมทางการศึกษา*		
ศึกษาจากสถาบันที่เรียนมา	305	87.9
สื่อมวลชนต่าง ๆ	223	64.3
การประชุมหรือการทางการศึกษา	189	54.5
การดูการสอนตามโรงเรียนต่าง ๆ	69	19.9
ศึกษด้วยตนเองจากตำราหรือหนังสือเกี่ยวกับ นวัตกรรมทางการศึกษา	203	58.5
การอบรมและการสัมมนา	243	70.0
เพื่อนครู	151	43.5
หัวหน้าหมวดวิชาสังคมศึกษา	55	15.9
อาจารย์ใหญ่หรือผู้อำนวยการ	23	6.6
ศึกษานิเทศก์	38	11.0

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ข้อความ	จำนวน	ร้อยละ
7. จำนวนคาบที่สอนต่อสัปดาห์		
น้อยกว่า 10 คาบ	6	1.7
11-15 คาบ	137	39.5
16-20 คาบ	197	56.8
21 คาบขึ้นไป	7	2.0

* หมายเหตุ ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

จากตารางที่ 1 ปรากฏว่าครูสังคมศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่สังกัดกรมสามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานคร ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างประชากร ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 79.0 มีอายุระหว่าง 31-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 54.5 มีวุฒิระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า คิดเป็นร้อยละ 86.5 มีประสบการณ์ในการสอน 1-9 ปี คิดเป็นร้อยละ 39.5 และมีประสบการณ์ในการสอนตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 60.5 สอนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น คิดเป็นร้อยละ 50.43 และสอนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย คิดเป็นร้อยละ 49.57 ส่วนใหญ่ได้รับความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับการใช้นวัตกรรมทางการศึกษาจากสถาบันที่เรียนมา คิดเป็นร้อยละ 87.9 มีชั่วโมงสอนระหว่าง 16-20 คาบต่อสัปดาห์ คิดเป็นร้อยละ 56.8

ตอนที่ 2 ความต้องการของครูสังคมศึกษาในการใช้นวัตกรรมทางการศึกษาในการเรียนการสอน

ตารางที่ 2 แสดงความต้องการของครูสังคมศึกษาในการใช้นวัตกรรมทางการศึกษาด้านการจัดการเรียนการสอน

ข้อความ	ความต้องการในการใช้นวัตกรรมทางการศึกษา		
	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
นวัตกรรมด้านการจัดการเรียนการสอน			
1. การสอนเป็นคณะ (Team Teaching) โดยใช้			
ครูตั้งแต่สองคนขึ้นไป ร่วมกันรับผิดชอบในการสอนนักเรียนกลุ่มเดียวกัน เริ่มตั้งแต่วางแผนการสอนจนถึงการประเมินผลการเรียน โดยวิธีการต่อไปนี้			
1.1 แบ่งเนื้อหาให้ครูแต่ละคนรับผิดชอบสอนตามความชำนาญ	3.65	0.97	ต้องการใช้มาก
1.2 ช่วยกันสอนในชั้นเรียน โดยแบ่งหน้าที่รับผิดชอบสอนหน้าชั้น ควบคุมชั้น และคอยช่วยเหลือนักเรียนที่เรียนช้า หรือช่วยสอนเสริม	3.34	1.05	ต้องการใช้ปานกลาง
1.3 ช่วยกันสอนโดยจัดนักเรียนรวมกันเป็นชั้นใหญ่ มีครูผู้หนึ่งเป็นคนบรรยายครูอื่น ๆ ในขณะช่วยอำนวยความสะดวก ช่วยสอนเมื่อแบ่งนักเรียนเป็นกลุ่มย่อย และช่วยเหลือนักเรียนที่มีปัญหาหรือต้องการศึกษาเพิ่มเติมเป็นรายบุคคล	3.25	1.05	ต้องการใช้ปานกลาง

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ข้อความ	ความต้องการในการใช้ นวัตกรรมทางการศึกษา		
	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
2. การสอนแบบศูนย์การเรียนรู้และศูนย์วิชาการ (Learning Center)			
2.1 การสอนแบบศูนย์การเรียนรู้โดยแบ่ง นักเรียนในชั้นเป็นกลุ่มย่อย 4-6 กลุ่ม มีการจัดเนื้อหา กิจกรรม และวัสดุอุปกรณ์แตกต่างกันสำหรับ นักเรียนแต่ละกลุ่ม นักเรียนต้อง เรียนให้ครบทุกศูนย์ ตั้งแต่ศูนย์ ที่ 1 ถึงศูนย์สุดท้าย	3.66	0.93	ต้องการใช้มาก
2.2 การสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ที่ให้นักเรียน แต่ละกลุ่ม เลือกศึกษาในศูนย์ใดก่อนก็ได้ ไม่ต้องเรียงลำดับ เพราะเนื้อหาใน แต่ละหน่วยไม่ต่อเนื่องกัน	3.25	1.00	ต้องการใช้ปานกลาง
2.3 การสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ที่ให้ นักเรียนแต่ละกลุ่ม เลือกศึกษาในศูนย์ ใดศูนย์หนึ่งก่อน แล้วให้ศึกษาศูนย์ที่ เหลือตามลำดับจนครบ	3.32	0.92	ต้องการใช้ปานกลาง
2.4 ครูจัดศูนย์วิชาการในห้องเรียน โดย จัดหนังสือและอุปกรณ์ต่าง ๆ ไว้ให้ นักเรียนศึกษานอกเวลาเรียน	3.63	0.97	ต้องการใช้มาก

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ข้อความ	ความต้องการในการใช้ นวัตกรรมทางการศึกษา		
	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
2.5 ครูจัดศูนย์การเรียนรู้เอกเทศ เป็น ห้องพิเศษของศูนย์วิชาสังคมศึกษา และวิชาอื่น ๆ ที่มีความสัมพันธ์ กับวิชาสังคมศึกษาไว้ให้นักเรียนได้ ศึกษานอกเวลาเรียน	3.87	0.94	ต้องการใช้มาก
3. การสอนแบบการแสดงบทบาทสมมติ (Role Playing) โดยให้ครูเป็นผู้สร้างสถานการณ์ และบทบาทสมมติขึ้นมาให้ผู้เรียนได้แสดงออก ตามที่ตนคิดว่าควรเป็น โดยวิธีการต่อไปนี้			
3.1 การแสดงบทบาท โดยครูเป็นผู้กำหนด บทบาทของบุคคลที่จะต้อง เลียนแบบ และให้นักเรียนแสดงบทบาท	3.31	0.91	ต้องการใช้ปานกลาง
3.2 การศึกษากรณีตัวอย่าง โดยครู กำหนดกรณีตัวอย่างให้นักเรียน แต่ละคนเป็นผู้รวบรวม พฤติกรรม เหตุการณ์หรือสถานการณ์ที่เป็นปัญหา และเสนอวิธีแก้ปัญหาตามแนวคิด ของนักเรียน แล้วเสนอรายงานต่อครู	3.67	0.82	ต้องการใช้มาก
3.3 ครูเตรียมบทบาทล่วงหน้า เพื่อให้ นักเรียนได้เรียนไปตามแผนที่เตรียม ไว้	3.70	0.86	ต้องการใช้มาก

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ข้อความ	ความต้องการในการใช้ นวัตกรรมทางการศึกษา		
	$\bar{X}$	S. D.	ความหมาย
3.4 ครูจัดกิจกรรมตามสถานการณ์เฉพาะหน้า ตามวาระและโอกาสที่อำนวยให้ นักเรียนแสดง ครูไม่ได้เตรียมบทบาท ให้นักเรียนล่วงหน้า	3.10	0.92	ต้องการใช้ปานกลาง
4. การสอนแบบสืบสอบ (Inquiry) เป็น การเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนแสวงหา ความรู้เพื่อแก้ปัญหาด้วยตนเองอย่างมีระบบ เป็นการสร้างนิสัยให้ผู้เรียนคิดซักถาม และ แก้ปัญหาได้โดยวิธีการต่อไปนี้			
4.1 ครูเป็นผู้ชี้แนะแนวทางด้วยการใช้ คำถามนำกระตุ้นให้นักเรียนเกิด ความสนใจ จากข้อความในบทเรียน หรือบทความที่ครูเตรียมไว้เป็น การสะท้อนความคิด เพื่อให้นักเรียน เกิดปัญหาแล้วให้นักเรียนร่วมกัน ตั้งสมมติฐาน นิยามศัพท์ รวบรวม ข้อมูล สร้างเป็นข้อสรุป	3.86	0.80	ต้องการใช้มาก
4.2 ครูและนักเรียนช่วยกัน เสนอคำถาม และสร้างสมมติฐานแล้วนักเรียนทดสอบ สมมติฐานโดยการรวบรวมข้อมูล นำมาประเมินและวิเคราะห์จนสามารถ สรุปความรู้ได้เอง	3.82	0.83	ต้องการใช้มาก

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ข้อความ	ความต้องการในการใช้ นวัตกรรมทางการศึกษา		
	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
4.3 นักเรียนริเริ่มอภิปรายเพื่อกำหนดปัญหา ขึ้นเองแล้วรวบรวมข้อมูลหาทางแก้ปัญหา ด้วยตนเอง โดยมีครูเป็นผู้แนะแนวทาง และตอบคำถามที่นักเรียนถาม	3.80	0.85	ต้องการใช้มาก
5. การสอนเป็นรายบุคคล (Individualized Instruction) โดยจัดสภาพต่าง ๆ ให้ สนองต่อความถนัดของนักเรียนแต่ละคน มุ่ง ให้นักเรียนมีอิสระและเป็นผู้นำตนเองโดย วิธีการดังนี้			
5.1 ครูกำหนดจุดมุ่งหมายของการเรียน ให้กับนักเรียนเท่านั้น แล้วนักเรียน ศึกษาค้นคว้าให้บรรลุจุดมุ่งหมาย ด้วยตนเอง	3.27	0.93	ต้องการใช้ปานกลาง
5.2 ครูเป็นผู้กำหนดจุดมุ่งหมาย จัดหา เอกสาร สื่อการเรียนให้แต่ไม่มีการ กำหนดวิธีเรียน ให้นักเรียนกำกับ การเรียนด้วยตนเองตามความ ต้องการ	3.17	0.94	ต้องการใช้ปานกลาง
5.3 จัดโปรแกรมการเรียนที่เปิดโอกาส ให้นักเรียนเลือกเรียน โดยมีวิชาแกน วิชาเสริม และวิชาเลือก	3.51	0.87	ต้องการใช้มาก

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ข้อความ	ความต้องการในการใช้ นวัตกรรมทางการศึกษา		
	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
5.4 ครูจัด เนื้อหาและกิจกรรมการเรียน สื่อการสอน และจุดมุ่งหมายให้ นักเรียนปฏิบัติ เหมือนกันทุกคน แต่เน้น การปฏิบัติ เป็นรายบุคคลต่างกัน	3.53	0.84	ต้องการใช้มาก
5.5 ให้นักเรียนเป็นผู้เลือกเรียนตามจุด- มุ่งหมายที่ตนชอบ และเลือกกิจกรรม สื่อการเรียนและวิธีปฏิบัติด้วยตนเอง	3.29	0.97	ต้องการใช้ปานกลาง
6. การสอนโดยกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ (Group Process) ให้นักเรียนทำงานเป็นกลุ่ม มี การอภิปรายร่วมกันทั้งกลุ่มใหญ่และกลุ่มย่อย สมาชิกในกลุ่มต้องร่วมกันวางแผนการทำงาน แก้ปัญหา และวิเคราะห์กระบวนการทำงาน ของกลุ่มโดยมีครูเป็นผู้ประสานงาน ให้คำ- แนะนำ และกระตุ้นให้การทำงานกลุ่มบรรลุ เป้าหมาย	3.84	0.85	ต้องการใช้มาก
7. การสอนโดยการใช้สถานการณ์จำลอง (Simulation) โดยการสมมติสถานการณ์ที่ เป็นปัญหา และมีความใกล้เคียงกับสภาพ ความเป็นจริงที่เกิดขึ้นในสังคม ให้สอดคล้อง กับเนื้อหาในบทเรียน แล้วให้นักเรียนแสดง พฤติกรรมตามสถานการณ์ที่จำลองขึ้น มีการ กำหนดกติกา เป็นแนวปฏิบัติ เพื่อให้นักเรียนมี ปฏิสัมพันธ์กันในการทำกิจกรรมตามที่กำหนด อันจะนำไปสู่การแก้ปัญหาร่วมกัน	3.64	0.80	ต้องการใช้มาก

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ข้อความ	ความต้องการในการใช้ นวัตกรรมทางการศึกษา		
	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
8. การสอนโดยใช้บทเรียนโมดูล (Module) มีลักษณะเป็นหน่วยการสอนที่มีเนื้อหาจบในตัว เอง เพื่อให้นักเรียนเรียนด้วยตนเอง ประกอบด้วย หลักการและเหตุผล จุดมุ่งหมาย ความรู้พื้นฐาน การประเมินผลเบื้องต้น กิจกรรมการเรียนรู้ การประเมินผลหลัง การเรียนรู้ และการเรียนซ่อมเสริมโดยที่ นักเรียนสามารถเลือกกิจกรรมการเรียนรู้จาก โมดูลต่าง ๆ ได้ตามความสามารถและ ความสนใจ	3.59	0.92	ต้องการใช้มาก
9. การสอนแบบสาธิต (Demonstration) เป็น การแสดงในเรื่องใดเรื่องหนึ่งให้ผู้อื่นดูตาม วัตถุประสงค์ที่วางไว้ แบ่งเป็น 5 วิธีดังนี้			
9.1 ครูเป็นผู้สาธิตให้นักเรียนดู	3.42	0.89	ต้องการใช้ปานกลาง
9.2 นักเรียนคนเดียวเป็นผู้สาธิต โดยที่ นักเรียนผู้นั้นเป็นนักเรียนเก่ง และ ผ่านการฝึกซ้อมจากครูมาก่อน ครู เป็นเพียงผู้แนะนำเท่านั้น	3.29	0.91	ต้องการใช้ปานกลาง
9.3 กลุ่มนักเรียนเป็นผู้สาธิต ครูมีบทบาท คอยช่วยเหลือแนะนำ	3.61	0.84	ต้องการใช้มาก
9.4 ครูและนักเรียนกลุ่มหนึ่งช่วยกันทำ การสาธิต โดยการวางแผนร่วมกัน	3.57	0.88	ต้องการใช้มาก

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ข้อความ	ความต้องการในการใช้ นวัตกรรมทางการศึกษา		
	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
9.5 วิทยุวิทยากรมาเป็นผู้สาธิต โดยครูเป็นผู้วางแผน วิทยุหรือครูและนักเรียนวางแผนร่วมกัน วิทยุมาแสดงให้ดูเฉพาะบางเรื่อง	3.55	0.95	ต้องการใช้มาก
10. การสอนแบบปฏิบัติการ (Laboratory Method) เป็นการสอนโดยให้นักเรียนปฏิบัติจริงด้วยตนเอง เป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม นักเรียนจะได้ทดลองทำเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม ตามใบคำสั่งให้ปฏิบัติการตามลำดับชั้น นักเรียนอาจใช้บทเรียนกิจกรรมและบทเรียนปฏิบัติการเป็นสื่อการเรียน แบ่งเป็น 2 ประเภท ดังนี้			
10.1 การทดลองแบบกำหนดแนวทางสำเร็จรูป คือ ครูกำหนดปัญหา บอกวิธีแก้ปัญหาก็มีคู่มือการทดลองพร้อมแล้ว นักเรียนเพียงแต่ปฏิบัติตามคำแนะนำที่กำหนดให้	3.40	0.91	ต้องการใช้ปานกลาง
10.2 การทดลองแบบไม่กำหนดแนวทาง คือ ครูเป็นเพียงผู้กำหนดปัญหาให้แล้วให้นักเรียนไปวางแผนและทำการทดลองหาคำตอบเอง	3.46	0.87	ต้องการใช้ปานกลาง

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ข้อความ	ความต้องการในการใช้ นวัตกรรมทางการศึกษา		
	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
11. การนำ Q.C. Circle มาประยุกต์ใช้ใน การเรียนการสอน Q.C. Circle พัฒามา จากวิธีการควบคุมคุณภาพของผลิตภัณฑ์ใน อุตสาหกรรมมาใช้แก้ปัญหาและพัฒนาคุณภาพ การเรียนการสอนสังคมศึกษา มีขั้นตอน ของกิจกรรมดังนี้ คือ ตั้งปัญหา วิเคราะห์ สาเหตุ คิดหาวิธีแก้ปัญหา วางแผน การแก้ปัญหา ดำเนินการแก้ปัญหา ประเมิน ผลการแก้ปัญหา แก้ไขปัญหาและอุปสรรค นำผลไปปฏิบัติ และเสนอผลงานเพื่อ เผยแพร่และรับข้อติชม อาจนำมาประยุกต์ ใช้ได้ 2 รูปแบบดังนี้			
11.1 ใช้เพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพ การทำงานและคุณภาพของผลงาน ในด้านต่าง ๆ ของครูผู้สอน	3.90	0.87	ต้องการใช้มาก
11.2 ใช้พัฒนานักเรียนให้มีความสามารถ ในการคิดเป็น ทำเป็น และ แก้ปัญหาเป็น	4.03	0.85	ต้องการใช้มาก
รวม	3.54	0.45	ต้องการใช้มาก

จากตารางที่ 2 แสดงว่า ครูสังคมศึกษามีความต้องการในการใช้นวัตกรรมทางการศึกษาด้านการจัดการเรียนการสอน โดยส่วนรวมต้องการใช้มาก

เมื่อพิจารณารายละเอียดแต่ละข้อ ปรากฏว่า ครูสังคมศึกษามีความต้องการใช้นวัตกรรมทางการศึกษาด้านการจัดการเรียนการสอนที่ระบุไว้ต้องการใช้มาก ในเรื่องต่อไปนี้เป็นข้อเรียนและข้อเรียนโดยแบ่งเนื้อหาให้ครูแต่ละคนรับผิดชอบสอนตามความชำนาญ การสอนแบบศูนย์การเรียนและศูนย์วิชาการโดยครูจัดศูนย์การเรียน เอกเทศ เป็นห้องพิเศษของศูนย์วิชาสังคมศึกษาและวิชาอื่น ๆ ที่มีความสัมพันธ์กับวิชาสังคมศึกษาไว้ให้นักเรียนได้ศึกษานอกเวลาเรียน การสอนแบบการแสดงบทบาทสมมติโดยครูเตรียมบทบาทล่วงหน้า เพื่อให้ นักเรียนได้เรียนไปตามแผนที่เตรียมไว้ การสอนแบบสืบสอบโดยครูเป็นผู้ชี้แนะแนวทางด้วยการใช้คำถามนำกระตุ้นให้นักเรียน เกิดความสนใจจากข้อความในบทเรียนหรือบทความที่ครูเตรียมไว้ เป็นการสะท้อนความคิด เพื่อให้ นักเรียน เกิดปัญหาแล้วให้นักเรียนร่วมกันตั้งสมมติฐานนิยามศัพท์รวบรวมข้อมูลสร้างเป็นข้อสรุป การสอนเป็นรายบุคคลโดยครูจัดเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนสื่อการสอนและจุดมุ่งหมายให้นักเรียนปฏิบัติ เหมือนกันทุกคนแต่เน้นการปฏิบัติเป็นรายบุคคลต่างกัน การสอนโดยกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ การสอนโดยการใช้สถานการณ์จำลอง การสอนโดยใช้บทเรียนโมดูล การสอนแบบสาธิตโดยกลุ่มนักเรียนเป็นผู้สาธิตครูมีบทบาทคอยช่วยเหลือแนะนำ และการนำ Q.C. Circle มาประยุกต์ใช้พัฒนานักเรียนให้มีความสามารถในการคิด เป็นทำเป็นและแก้ปัญหาเป็น

ตารางที่ 3 แสดงความต้องการของครูสังคมศึกษาในการใช้นวัตกรรมทางการศึกษาด้าน
สื่อการเรียนการสอนและเทคโนโลยีทางการศึกษา

ข้อความ	ความต้องการในการใช้ นวัตกรรมทางการศึกษา		
	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
<u>นวัตกรรมด้านสื่อการเรียนการสอนและเทคโนโลยี</u>			
<u>ทางการศึกษา</u>			
1. ชุดการสอนมีลักษณะเป็นสื่อการเรียนการสอน แบบสื่อประสม ในแต่ละชุดประกอบด้วย จุดประสงค์ บัตรกิจกรรม สื่อการเรียนการสอน แบบประเมินผล กิจกรรมซ่อม เสริมแต่ง เป็น 3 ประเภท ได้แก่			
1.1 ชุดการสอนสำหรับประกอบการ บรรยายของครู หรือชุดการสอนสำหรับ ครู เป็นชุดการสอนที่กำหนดกิจกรรม และ สื่อการเรียนให้ครูใช้ประกอบการบรรยาย อาจมีการอภิปรายรวมเป็นกิจกรรมแทรก อยู่ด้วย	3.80	0.86	ต้องการใช้มาก
1.2 ชุดการสอนสำหรับนักเรียนใช้ เป็นกลุ่ม ให้นักเรียนทำงานเป็นกลุ่ม ประกอบ กิจกรรมร่วมกัน โดยมีสื่อการสอนในรูป ของชุดการสอนแบบกิจกรรมกลุ่มอยู่ด้วย	3.77	0.84	ต้องการใช้มาก
1.3 ชุดการสอนรายบุคคล สำหรับให้นักเรียน ใช้เรียนด้วยตนเอง ตามลำดับชั้นความ สามารถของแต่ละคน	3.61	0.92	ต้องการใช้มาก

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ข้อความ	ความต้องการในการใช้ นวัตกรรมทางการศึกษา		
	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
2. บทเรียนแบบโปรแกรม ซึ่งแบ่งเนื้อหาเป็น ส่วนย่อย ๆ จากง่ายไปหายาก มีกรอบ บรรจุคำอธิบายและคำถามต่อเนื่องกัน มี คำตอบเฉลยไว้ เพื่อให้รู้ผลการเรียนทันที ใช้สำหรับให้ศึกษา เป็นรายบุคคลแบ่ง เป็น 3 แบบ ได้แก่			
2.1 แบบเส้นตรงซึ่งกำหนดให้เรียนไป ตามลำดับทุกกรอบจะข้ามกรอบใด กรอบหนึ่งไม่ได้	3.24	0.93	ต้องการใช้ปานกลาง
2.2 แบบมีกรอบสาขาแยกจากกรอบใน แนวเส้นตรงสำหรับอธิบายเพิ่มเติม	3.30	0.89	ต้องการใช้ปานกลาง
2.3 แบบประสม ซึ่งมีทั้งแบบเส้นตรง และแบบสาขาในแบบเรียนฉบับ เดียวกัน	3.37	0.95	ต้องการใช้ปานกลาง
3. สื่อประกอบนวัตกรรมการเรียนการสอน ชนิดอื่น ๆ			
3.1 สิ่งพิมพ์ต่าง ๆ	3.94	0.80	ต้องการใช้มาก
3.2 รูปภาพ	4.14	0.72	ต้องการใช้มาก
3.3 แผนที่	4.21	0.80	ต้องการใช้มาก
3.4 แผนภูมิและแผนสถิติ	3.80	0.83	ต้องการใช้มาก
3.5 สไลด์และเครื่องฉาย	3.91	0.99	ต้องการใช้มาก
3.6 วิทยุโรงเรียน	2.99	1.12	ต้องการใช้ปานกลาง

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ข้อความ	ความต้องการในการใช้ นวัตกรรมทางการศึกษา		
	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
3.7 รายการความรู้ทางสถานีโทรทัศน์	3.57	0.95	ต้องการใช้มาก
3.8 รายการความรู้ทางสถานีวิทยุ	3.38	0.94	ต้องการใช้ปานกลาง
3.9 เทปโทรทัศน์ (วีดีโอเทป)	3.88	1.03	ต้องการใช้มาก
3.10 คอมพิวเตอร์ช่วยสอน	2.69	1.24	ต้องการใช้ปานกลาง
3.11 แผ่นภาพโปร่งใสและเครื่องฉาย	3.42	1.10	ต้องการใช้ปานกลาง
3.12 ภาพยนตร์	3.60	1.11	ต้องการใช้มาก
3.13 เครื่องบันทึกเสียงและเทปบันทึกเสียง	3.51	0.94	ต้องการใช้มาก
3.14 เกม	3.37	1.02	ต้องการใช้ปานกลาง
3.15 แหล่งวิทยาการในชุมชนประเภทสถานที่ และของจริง	3.63	0.96	ต้องการใช้มาก
3.16 เพลง	3.09	0.99	ต้องการใช้ปานกลาง
3.17 วิทยากร	3.52	0.94	ต้องการใช้มาก
3.18 ห้องสมุดโรงเรียน	4.09	0.85	ต้องการใช้มาก
3.19 หุ่นจำลอง	3.04	1.02	ต้องการใช้ปานกลาง
3.20 นิทาน	3.15	0.99	ต้องการใช้ปานกลาง
รวม	3.54	0.52	ต้องการใช้มาก

จากตารางที่ 3 แสดงว่า ครูสังคมนาวิชามีความต้องการในการใช้นวัตกรรมทางการศึกษาด้านสื่อการเรียนการสอนและเทคโนโลยีทางการศึกษาในการเรียนการสอนโดยส่วนรวมต้องการใช้มาก

เมื่อพิจารณารายละเอียดแต่ละข้อ ปรากฏว่า ครูสังคมนาวิชามีความต้องการใช้นวัตกรรมทางการศึกษาด้านสื่อการเรียนการสอนและเทคโนโลยีทางการศึกษามาก คือ ชุดการสอนทั้ง 3 ประเภท คือ ชุดการสอนสำหรับครู ชุดการสอนสำหรับนักเรียนใช้เป็นกลุ่ม และชุดการสอนสำหรับนักเรียนใช้เป็นรายบุคคล และสื่อประกอบนวัตกรรมการเรียนการสอนชนิดอื่น ๆ ที่ครูต้องการใช้มาก ได้แก่ สิ่งพิมพ์ต่าง ๆ รูปภาพ แผนที่ แผนภูมิและแผนสถิติ สไลด์และเครื่องฉาย รายการความรู้ทางสถานีโทรทัศน์ เทปโทรทัศน์ (วิดีโอเทป) ภาพยนตร์ เครื่องบันทึกเสียงและเทปบันทึกเสียง แหล่งวิทยากรในชุมชนประเภทสถานที่และของจริง วิทยากร และห้องสมุดโรงเรียน และครูสังคมนาวิชามีความต้องการใช้นวัตกรรมต่อไปนี้ปานกลาง คือ บทเรียนแบบโปรแกรมทั้งแบบเส้นตรง แบบมีกรอบสาขาแยกจากกรอบในแนวเส้นตรง และแบบประสม และสื่อประกอบนวัตกรรมการเรียนการสอนชนิดอื่น ๆ ได้แก่ วิทยุโรงเรียน รายการความรู้ทางสถานีวิทยุ คอมพิวเตอร์ช่วยสอน แผ่นภาพโปร่งใสและเครื่องฉาย เกม เพลง หุ่นจำลอง และนิทาน

การเปรียบเทียบความต้องการในการใช้วัตกรรมการศึกษาในการเรียนการสอนของครูสังกัดมหาวิทยาลัยที่มีสถานภาพต่างกัน

ตารางที่ 4 แสดงการเปรียบเทียบความต้องการในการใช้วัตกรรมการศึกษาด้านการจัดการเรียนการสอนของครูสังกัดมหาวิทยาลัยที่มีสถานภาพต่างกัน

ข้อความ	ระดับชั้น				t	ประสบการณ์การสอน				t
	มัธยมต้น		มัธยมปลาย			1-9 ปี		10 ปีขึ้นไป		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. การสอนเป็นคณะ (Team Teaching) โดยใช้ครูตั้งแต่สองคนขึ้นไป										
ร่วมกันรับผิดชอบในการสอนนักเรียนกลุ่มเดียวกัน เริ่มตั้งแต่วางแผน										
การสอนจนถึงการประเมินผลการเรียนโดยวิธีการต่อไปนี้										
1.1 แบ่งเนื้อหาให้ครูแต่ละคนรับผิดชอบสอนตามความชำนาญ	3.64	0.99	3.65	0.95	-0.11	3.50	0.93	3.74	0.98	-2.33*
1.2 ช่วยกันสอนในชั้นเรียน โดยแบ่งหน้าที่รับผิดชอบสอนหน้าชั้น										
ควบคุมชั้น และคอยช่วยเหลือนักเรียนที่เรียนช้า หรือช่วย										
สอนเสริม	3.22	1.09	3.47	0.99	-2.16*	3.20	1.02	3.43	1.06	-2.00*
1.3 ช่วยกันสอน โดยจัดนักเรียนรวมกันเป็นชั้นใหญ่มีครูผู้หนึ่ง										
เป็นคนบรรยาย ครูอื่น ๆ ในคณะช่วยอำนวยความสะดวก										
ช่วยสอนเมื่อแบ่งนักเรียนเป็นกลุ่มย่อย และช่วยเหลือ										
นักเรียนที่มีปัญหาหรือต้องการศึกษาเพิ่มเติม เป็นรายบุคคล	3.14	1.04	3.35	1.05	-1.95	3.27	1.00	3.23	1.08	0.36

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ข้อความ	ระดับชั้น				t	ประสบการณ์การสอน				t
	มัธยมต้น		มัธยมปลาย			1-9 ปี		10 ปีขึ้นไป		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
2. การสอนแบบศูนย์การเรียนรู้และศูนย์วิชาการ (Learning Center)										
2.1 การสอนแบบศูนย์การเรียนรู้โดยแบ่งนักเรียนในชั้นเป็นกลุ่มย่อย 4-6 กลุ่ม มีการจัดเนื้อหา กิจกรรม และวัสดุอุปกรณ์แตกต่างกันสำหรับนักเรียนแต่ละกลุ่ม นักเรียนต้องเรียนให้ครบทุกศูนย์ ตั้งแต่ศูนย์ที่ 1 ถึงศูนย์สุดท้าย	3.63	0.95	3.69	0.90	-0.64	3.64	0.87	3.68	0.96	-0.40
2.2 การสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ที่ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มเลือกศึกษาในศูนย์ใดก่อนก็ได้ ไม่ต้องเรียงลำดับ เพราะเนื้อหาในแต่ละหน่วยไม่ต่อเนื่องกัน	3.15	0.96	3.34	1.03	-1.71	3.34	0.94	3.19	1.04	1.37
2.3 การสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ที่ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มเลือกศึกษาในศูนย์ใดศูนย์หนึ่งก่อน แล้วให้ศึกษาศูนย์ที่เหลือตามลำดับจนครบ	3.26	0.92	3.38	0.91	-1.17	3.36	0.86	3.30	0.95	0.62
2.4 ครูจัดศูนย์วิชาการในห้องเรียน โดยจัดหนังสือและอุปกรณ์ต่าง ๆ ไว้ให้นักเรียนศึกษานอกเวลาเรียน	3.51	1.02	3.76	0.90	-2.40*	3.63	0.94	3.63	0.99	-0.05

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ข้อความ	ระดับชั้น				t	ประสบการณ์การสอน				t
	มัธยมต้น		มัธยมปลาย			1-9 ปี		10 ปีขึ้นไป		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
2.5 ครูจัดศูนย์การเรียนรู้เอกเทศ เป็นห้องพิเศษของศูนย์วิชา สังคมศึกษาและวิชาอื่น ๆ ที่มีความสัมพันธ์กับวิชาสังคม ศึกษาไว้ให้นักเรียนได้ศึกษานอกเวลาเรียน	3.74	1.02	4.01	0.84	-2.68*	3.92	0.99	3.84	0.91	0.79
3. การสอนแบบการแสดงบทบาทสมมติ (Role Playing) โดยให้ ครูเป็นผู้สร้างสถานการณ์และบทบาทสมมติขึ้นมาให้นักเรียนได้ แสดงออกตามที่ตนคิดว่าควรเป็น โดยวิธีการ ต่อไปนี้										
3.1 การแสดงบทบาท โดยครูเป็นผู้กำหนดบทบาทของบุคคล ที่จะต้องเลียนแบบ และให้นักเรียนแสดงบทบาท	3.26	0.97	3.37	0.85	-1.11	3.34	0.88	3.29	0.94	0.52
3.2 การศึกษากรณีตัวอย่าง โดยครูกำหนดกรณีตัวอย่างให้ นักเรียนแต่ละคนเป็นผู้รวบรวม พฤติกรรม เหตุการณ์ หรือสถานการณ์ที่เป็นปัญหา และเสนอวิธีแก้ปัญหาตาม แนวคิดของนักเรียน แล้วเสนอรายงานต่อครู	3.61	0.82	3.74	0.82	-1.58	3.74	0.84	3.63	0.80	1.16
3.3 ครูเตรียมบทบาทล่วงหน้าเพื่อให้นักเรียนได้เรียนไปตาม แผนที่เตรียมไว้	3.78	0.84	3.62	0.87	1.75	3.72	0.87	3.69	0.85	0.34

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ข้อความ	ระดับชั้น				t	ประสบการณ์การสอน				t
	มัธยมต้น		มัธยมปลาย			1-9 ปี		10 ปีขึ้นไป		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
3.4 ครูจัดกิจกรรมตามสถานการณ์เฉพาะหน้า ตามวาระและโอกาสที่อำนวยให้นักเรียนแสดง ครูไม่ได้เตรียมบทบาทให้นักเรียนล่วงหน้า	3.10	0.96	3.10	0.89	-0.08	3.20	0.94	3.03	0.91	1.69
4. การสอนแบบสืบสอบ (Inquiry) เป็นการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนแสวงหาความรู้เพื่อแก้ปัญหาด้วยตนเองอย่างมีระบบ เป็นการสร้างนิสัยให้ผู้เรียนคิดซักถาม และแก้ปัญหาได้ โดยวิธีการต่อไปนี้										
4.1 ครูเป็นผู้ชี้แนะแนวทางด้วยการใช้คำถามนำกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ จากข้อความในบทเรียนหรือบทความที่ครูเตรียมไว้เป็นการสะท้อนความคิด เพื่อให้ นักเรียนเกิดปัญหาแล้วให้นักเรียนร่วมกันตั้งสมมติฐาน นิยามศัพท์ รวบรวมข้อมูล สร้างเป็นข้อสรุป	3.86	0.81	3.87	0.79	-0.11	3.95	0.85	3.80	0.76	1.65
4.2 ครูและนักเรียนช่วยกันเสนอคำถามและสร้างสมมติฐาน แล้วผู้เรียนทดสอบสมมติฐาน โดยการรวบรวมข้อมูล นำมาประเมินและวิเคราะห์ จนสามารถสรุปความรู้ได้เอง	3.77	0.85	3.87	0.82	-1.06	3.91	0.89	3.76	0.79	1.70

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ข้อความ	ระดับชั้น				t	ประสบการณ์การสอน				t
	มัธยมต้น		มัธยมปลาย			1-9 ปี		10 ปี ขึ้นไป		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
4.3 นักเรียนริเริ่มอภิปรายเพื่อกำหนดปัญหาขึ้นเองแล้ว รวบรวมข้อมูลหาทางแก้ปัญหาคด้วยตนเอง โดยมีครูเป็นผู้ แนะแนวทางและตอบคำถามที่นักเรียนถาม	3.75	0.85	3.85	0.85	-1.09	3.86	0.85	3.76	0.86	1.11
5. การสอนเป็นรายบุคคล (Individualized Instruction) โดยจัดสภาพต่าง ๆ ให้สนองต่อความถนัดของนักเรียนแต่ละคน มุ่งให้นักเรียนมีอิสระและเป็นผู้นำตนเองโดยวิธีการดังนี้										
5.1 ครูกำหนดจุดมุ่งหมายของการเรียนให้กับนักเรียนเท่านั้น แล้วนักเรียนศึกษาค้นคว้าให้บรรลุจุดมุ่งหมายด้วยตนเอง	3.24	0.95	3.30	0.91	-0.62	3.28	0.89	3.27	0.96	0.10
5.2 ครูเป็นผู้กำหนดจุดมุ่งหมาย จัดหาเอกสาร สื่อการเรียน ให้แต่ไม่มีการกำหนดวิธีเรียน ให้นักเรียนกำกับการเรียน ด้วยตนเองตามความต้องการ	3.12	0.94	3.22	0.93	-0.95	3.16	0.90	3.17	0.96	-0.11
5.3 จัดโปรแกรมการเรียนที่เปิดโอกาสให้นักเรียนเลือกเรียน โดยมีวิชาแกน วิชาเสริม และวิชาเลือก	3.42	0.89	3.61	0.83	-2.09*	3.47	0.86	3.54	0.87	-0.80

ข้อความ	ระดับชั้น				t	ประสบการณ์การสอน				t
	มัธยมต้น		มัธยมปลาย			1-9 ปี		10 ปีขึ้นไป		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
5.4 ครูจัดเนื้อหาและกิจกรรมการเรียน สื่อการสอน และ จุดมุ่งหมายให้นักเรียนปฏิบัติ เหมือนกันทุกคน แต่เน้น การปฏิบัติ เป็นรายบุคคลต่างกัน	3.47	0.83	3.59	0.84	-1.26	3.54	0.81	3.52	0.85	0.18
5.5 ให้นักเรียน เป็นผู้เลือก เรียนตามจุดมุ่งหมายที่ตนชอบ และเลือกกิจกรรม สื่อการเรียน และวิธีปฏิบัติด้วยตนเอง	3.23	0.96	3.34	0.98	-1.10	3.19	0.99	3.35	0.95	-1.49
6. การสอนโดยกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ (Group Process) ให้ นักเรียนทำงานเป็นกลุ่ม มีการอภิปรายร่วมกันทั้งกลุ่มใหญ่และ กลุ่มย่อย สมาชิกในกลุ่มต้องร่วมกันวางแผนการทำงานแก้ปัญหา และวิเคราะห์กระบวนการทำงานของกลุ่ม โดยมีครู เป็นผู้ ประสานงาน ให้คำแนะนำ และกระตุ้นให้การทำงานกลุ่ม บรรลุเป้าหมาย	3.74	0.84	3.94	0.86	-2.18*	3.75	0.89	3.89	0.83	1.48

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ข้อความ	ระดับชั้น				t	ประสบการณ์การสอน				t
	มัธยมต้น		มัธยมปลาย			1-9 ปี		10 ปีขึ้นไป		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
7. การสอนโดยการใช้สถานการณ์จำลอง (Simulation) โดยการสมมติสถานการณ์ที่เป็นปัญหา และมีความใกล้เคียงกับสภาพความเป็นจริงที่เกิดขึ้นในสังคม ให้สอดคล้องกับเนื้อหาในบทเรียน แล้วให้นักเรียนแสดงพฤติกรรมตามสถานการณ์ที่จำลองขึ้น มีการกำหนดคคตึกาเป็นแนวปฏิบัติเพื่อให้นักเรียนมีปฏิสัมพันธ์กันในการทำกิจกรรมตามที่กำหนด อันจะนำไปสู่การแก้ปัญหาร่วมกัน	3.58	0.79	3.70	0.81	-1.40	3.67	0.78	3.61	0.82	0.65
8. การสอนโดยใช้บทเรียนโมดูล (Module) มีลักษณะเป็นหน่วยการสอนที่มีเนื้อหาจบในตัวเอง เพื่อให้นักเรียนเรียนด้วยตนเอง ประกอบด้วยหลักการและเหตุผล จุดมุ่งหมาย ความรู้พื้นฐาน การประเมินผลเบื้องต้น กิจกรรมการเรียนรู้ การประเมินผลหลังการเรียนรู้ และการเรียนซ่อมเสริม โดยที่นักเรียนสามารถเลือกกิจกรรมการเรียนรู้จากโมดูลต่าง ๆ ได้ตามความสามารถและความสนใจ	3.47	0.95	3.72	0.88	-2.57*	3.69	0.88	3.53	0.94	1.63

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ข้อความ	ระดับชั้น				t	ประสบการณ์การสอน				t
	มัธยมต้น		มัธยมปลาย			1-9 ปี		10 ปีขึ้นไป		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
9. การสอนแบบสาธิต (Demonstration) เป็นการแสดงในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ให้ผู้สังเกตตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ แบ่งเป็น 5 วิธี ดังนี้										
9.1 ครูเป็นผู้สาธิตให้นักเรียนดู	3.43	0.87	3.41	0.92	0.23	3.49	0.86	3.37	0.91	1.20
9.2 นักเรียนคนเดียวเป็นผู้สาธิต โดยที่นักเรียนผู้นั้นเป็นนักเรียนเก่งและผ่านการฝึกซ้อมจากครูมาก่อน ครูเป็นเพียงผู้แนะนำเท่านั้น	3.26	0.92	3.32	0.90	-0.64	3.23	0.89	3.32	0.92	-0.90
9.3 กลุ่มนักเรียนเป็นผู้สาธิต ครูมีบทบาทคอยช่วยเหลือแนะนำ	3.65	0.86	3.57	0.82	0.84	3.45	0.90	3.71	0.78	-2.96*
9.4 ครูและนักเรียนกลุ่มหนึ่งช่วยกันทำการสาธิตโดยการวางแผนร่วมกัน	3.57	0.88	3.57	0.88	-0.04	3.50	0.90	3.61	0.86	-1.10
9.5 เชิญวิทยากรมาเป็นผู้สาธิต โดยครูเป็นผู้วางแผนเชิญหรือครูและนักเรียนวางแผนร่วมกัน เชิญมาแสดงให้ดูเฉพาะบางเรื่อง	3.45	1.02	3.65	0.87	-1.97*	3.63	0.94	3.49	0.96	1.32

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ข้อความ	ระดับชั้น				t	ประสบการณ์การสอน				t
	มัธยมต้น		มัธยมปลาย			1-9 ปี		10 ปีขึ้นไป		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
10. การสอนแบบปฏิบัติการ (Laboratory Method) เป็นการสอน โดยให้นักเรียนปฏิบัติจริงด้วยตนเอง เป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม นักเรียนจะได้ทดลองทำเป็นรายบุคคล หรือเป็นกลุ่มตาม ใบคำสั่งให้ปฏิบัติกิจกรรมตามลำดับชั้น นักเรียนอาจใช้บทเรียน กิจกรรม และบทเรียนปฏิบัติการเป็นสื่อการเรียน แบ่งเป็น 2 ประเภทดังนี้										
10.1 การทดลองแบบกำหนดแนวทางสำเร็จรูป คือ ครู กำหนดปัญหา บอกวิธีแก้ปัญห หรือมีคู่มือการทดลอง พร้อมแล้ว นักเรียนเพียงแต่ปฏิบัติตามคำแนะนำที่ กำหนดให้	3.29	0.88	3.52	0.93	-2.39*	3.35	0.97	3.43	0.87	-0.83
10.2 การทดลองแบบไม่กำหนดแนวทาง คือ ครูเป็นเพียง ผู้กำหนดปัญหาให้ แล้วให้นักเรียนไปวางแผนและ ทำการทดลองหาคำตอบเอง	3.41	0.87	3.51	0.86	-1.08	3.50	0.92	3.42	0.83	0.84

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ข้อความ	ระดับชั้น				t	ประสบการณ์การสอน				t
	มัธยมต้น		มัธยมปลาย			1-9 ปี		10 ปีขึ้นไป		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
11. การนำ Q.C. Circle มาประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอน										
Q.C. Circle พัฒนามาจากวิธีการควบคุมคุณภาพของผลิตภัณฑ์										
ในอุตสาหกรรมมาใช้แก้ปัญหา และพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน										
สังคมศึกษา มีขั้นตอนของกิจกรรมดังนี้ คือ ตั้งปัญหา วิเคราะห์										
สาเหตุ คิดหาวิธีแก้ปัญหา วางแผนการแก้ปัญหา ดำเนินการ										
แก้ปัญหา ประเมินผลการแก้ปัญหา แก้ไขปัญหาและอุปสรรค										
นำผลไปปฏิบัติ และเสนอผลงานเพื่อเผยแพร่และรับข้อติชม										
อาจนนำมาประยุกต์ใช้ได้ 2 รูปแบบ ดังนี้										
11.1 ใช้เพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพการทำงานและคุณภาพ										
ของผลงานในด้านต่าง ๆ ของครูผู้สอน	3.82	0.85	3.99	0.88	-1.84	3.96	0.89	3.87	0.85	0.94
11.2 ใช้พัฒนานักเรียนให้มีความสามารถในการคิดเป็น										
ทำเป็น และแก้ปัญหาเป็น	3.96	0.85	4.10	0.84	-1.53	4.03	0.87	4.03	0.83	0.01
รวม	3.48	0.46	3.60	0.44	-2.34*	3.55	0.44	3.54	0.46	0.20

จากตารางที่ 4 แสดงว่า เมื่อเปรียบเทียบความต้องการในการใช้นวัตกรรมทางการศึกษาด้านการจัดการเรียนการสอนของครูสังกัดศึกษาที่สอนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น กับครูสังกัดศึกษาที่สอนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยส่วนรวม ปรากฏว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

เมื่อพิจารณารายละเอียดแต่ละข้อ ปรากฏว่า ความต้องการใช้ของครูสังกัดศึกษาส่วนใหญ่ไม่แตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 นอกจากในเรื่องต่อไปนี้ คือ การสอนเป็นคณะแบบครูช่วยกันสอนในชั้นเรียน โดยแบ่งหน้าที่รับผิดชอบสอนหน้าชั้นและคอยช่วยเหลือนักเรียนที่เรียนช้าหรือช่วยสอนเสริม การสอนแบบศูนย์การเรียนและศูนย์วิชาการ ด้วยวิธีการต่อไปนี้ คือ ครูจัดศูนย์วิชาการในห้องเรียน โดยจัดหนังสือและอุปกรณ์ต่าง ๆ ไว้ให้นักเรียนศึกษานอกเวลาเรียน และครูจัดศูนย์การเรียน เอกเทศเป็นห้องพิเศษของศูนย์วิชา สังกัดศึกษาและวิชาอื่น ๆ ที่มีความสัมพันธ์กับวิชาสังกัดศึกษาไว้ให้นักเรียนได้ศึกษานอกเวลาเรียน การสอนเป็นรายบุคคล โดยจัดโปรแกรมการเรียนที่เปิดโอกาสให้นักเรียนเลือกเรียน โดยมีวิชาแกนวิชาเสริมและวิชาเลือก การสอนโดยกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ การสอนโดยใช้บทเรียนโมดูล การสอนแบบสาธิตโดยเชิญวิทยากรมา เป็นผู้สาธิต โดยครูเป็นผู้เชิญหรือครูและนักเรียนวางแผนร่วมกัน เชิญมาแสดงให้ครูเฉพาะบางเรื่อง การสอนแบบปฏิบัติการ โดยการทดลองแบบกำหนดแนวทางสำเร็จรูปคือครูกำหนดปัญหาหรือมีคู่มือการทดลองพร้อมแล้ว นักเรียนเพียงแค่ปฏิบัติตามคำแนะนำที่กำหนดให้ ที่ครูสังกัดศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และครูสังกัดศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายมีความต้องการใช้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

เมื่อเปรียบเทียบความต้องการในการใช้นวัตกรรมทางการศึกษาด้านการจัดการเรียนการสอนของครูสังกัดศึกษาที่มีประสบการณ์การสอนระหว่าง 1-9 ปี กับครูสังกัดศึกษาที่มีประสบการณ์การสอนตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป โดยส่วนรวม ปรากฏว่าไม่แตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

เมื่อพิจารณารายละเอียดแต่ละข้อ ก็ปรากฏว่า ความต้องการใช้ของครูสังคมศึกษา ทั้ง 2 กลุ่มนี้ ส่วนใหญ่ไม่แตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 นอกจากนี้ในเรื่องต่อไปนี้เป็นประเด็นโดยการแบ่งเนื้อหาให้ครูแต่ละคนรับผิดชอบสอนตามความชำนาญ การสอนเป็นคณะโดยครูช่วยกันสอนในชั้นเรียนโดยแบ่งหน้าที่รับผิดชอบสอนหน้าชั้นควบคุมชั้น และคอยช่วยเหลือนักเรียนที่เรียนช้าหรือช่วยสอนเสริม และการสอนแบบสาธิตโดยกลุ่มนักเรียน เป็นผู้สาธิตครูมีบทบาทคอยช่วยเหลือแนะนำ ที่ครูสังคมศึกษามีความต้องการใช้แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 5 แสดงเปรียบเทียบความต้องการในการใช้นวัตกรรมทางการศึกษาด้านสื่อการเรียนการสอนและเทคโนโลยีทางการศึกษาในการเรียนการสอนของครูสังคมศึกษาที่สอนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นกับมัธยมศึกษาตอนปลาย และครูที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกัน

ข้อความ	ระดับชั้น				t	ประสบการณ์การสอน				t
	มัธยมต้น		มัธยมปลาย			1-9 ปี		10 ปีขึ้นไป		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
ด้านสื่อการเรียนการสอนและเทคโนโลยีทางการศึกษา										
1. ชุดการสอน มีลักษณะเป็นสื่อการเรียนการสอนแบบสื่อประสม										
ในแต่ละชุดประกอบด้วย จุดประสงค์ บัตรกิจกรรม สื่อการเรียน										
การสอน แบบประเมินผล กิจกรรมซ่อมเสริม แบ่งเป็น 3										
ประเภท ได้แก่										
1.1 ชุดการสอนสำหรับประกอบการบรรยายของครู หรือ										
ชุดการสอนสำหรับครู เป็นชุดการสอนที่กำหนดกิจกรรม										
และสื่อการเรียนให้ครูใช้ประกอบการบรรยาย อาจมี										
การอภิปรายรวม เป็นกิจกรรมแทรกอยู่ด้วย	3.77	0.86	3.84	0.86	-0.77	3.73	0.89	3.84	0.84	-1.12
1.2 ชุดการสอนสำหรับนักเรียนใช้เป็นกลุ่ม ให้นักเรียนทำงาน										
เป็นกลุ่ม ประกอบกิจกรรมร่วมกัน โดยมีสื่อการสอนในรูป										
ของชุดการสอนแบบกิจกรรมกลุ่มอยู่ด้วย	3.75	0.87	3.78	0.82	-0.27	3.73	0.89	3.79	0.81	-0.66
1.3 ชุดการสอนรายบุคคล สำหรับให้นักเรียนใช้เรียนด้วย										
ตนเอง ตามลำดับขั้นความสามารถของแต่ละคน	3.53	0.96	3.69	0.88	-1.63	3.55	0.95	3.65	0.90	-0.92

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ข้อความ	ระดับชั้น				t	ประสมการณ์การสอน				
	มัธยมต้น		มัธยมปลาย			1-9 ปี		10 ปีขึ้นไป		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
2. บทเรียนแบบโปรแกรม ซึ่งแบ่งเนื้อหาเป็นส่วนย่อย ๆ จากง่ายไปหายาก มีกรอบบรรจุคำอธิบายและคำถามต่อเนื่องกัน มีคำตอบเฉลยไว้เพื่อให้รู้ผลการเรียนทันที ใช้สำหรับให้ศึกษาเป็นรายบุคคลแบ่งเป็น										
2.1 แบบเส้นตรงซึ่งกำหนดให้เรียนไปตามลำดับทุกกรอบ จะข้ามกรอบใดกรอบหนึ่งไม่ได้	3.21	0.95	3.27	0.91	-0.56	3.18	0.92	3.28	0.94	-0.92
2.2 แบบมีกรอบสาขาแยกจากกรอบในแนวเส้นตรงสำหรับอธิบายเพิ่มเติม	3.20	0.94	3.40	0.84	-2.10*	3.19	0.94	3.37	0.86	-1.86
2.3 แบบประสม ซึ่งมีทั้งแบบเส้นตรงและแบบสาขาในแบบเรียนฉบับเดียวกัน	3.31	0.87	3.42	1.02	-1.08	3.26	0.97	3.44	0.92	-1.81
3. สื่อประกอบนวัตกรรมการเรียนการสอนชนิดอื่น ๆ										
3.1 สิ่งพิมพ์ต่าง ๆ	3.81	0.80	4.08	0.77	-3.13**	3.87	0.78	3.99	0.80	-1.40
3.2 รูปภาพ	4.10	0.73	4.19	0.70	-1.23	4.12	0.70	4.16	0.73	-0.42
3.3 แผนที่	4.17	0.89	4.25	0.69	-0.92	4.17	0.73	4.23	0.85	-0.66
3.4 แผนภูมิ และแผนสถิติ	3.83	0.78	3.77	0.87	0.69	3.74	0.81	3.84	0.84	-1.08

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ข้อความ	ระดับชั้น					ประสบการณ์การสอน				
	มัธยมต้น		มัธยมปลาย		t	1-9 ปี		10 ปีขึ้นไป		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
3.5 สไลด์และเครื่องฉาย	3.84	1.01	3.99	0.97	-1.40	3.98	0.94	3.87	1.02	0.98
3.6 วิทยุโรงเรียน	3.06	1.11	2.91	1.13	1.30	2.97	1.12	3.00	1.12	-0.20
3.7 รายการความรู้ทางสถานีโทรทัศน์	3.53	0.98	3.62	0.91	-0.84	3.60	0.92	3.56	0.96	0.40
3.8 รายการความรู้ทางสถานีวิทยุ	3.37	0.89	3.39	0.99	-0.24	3.40	0.90	3.36	0.97	0.38
3.9 เทปโทรทัศน์ (วิดีโอเทป)	3.82	1.08	3.94	0.99	-1.07	3.99	0.91	3.80	1.11	1.66
3.10 คอมพิวเตอร์ช่วยสอน	2.69	1.18	2.68	1.30	0.08	2.68	1.20	2.69	1.27	0.09
3.11 แผ่นภาพโปร่งใสและเครื่องฉาย	3.33	1.11	3.51	1.08	1.53	3.49	1.01	3.37	1.15	1.02
3.12 ภาพยนตร์	3.56	1.14	3.65	1.07	-0.72	3.71	1.04	3.53	1.14	1.44
3.13 เครื่องบันทึกเสียงและเทปบันทึกเสียง	3.43	0.99	3.59	0.88	-1.58	3.50	0.96	3.51	0.93	-0.17
3.14 เกม	3.29	1.03	3.44	1.00	-1.37	3.29	1.06	3.41	1.00	-1.09
3.15 แหล่งวิทยาการในชุมชนประเภทสถานที่และของจริง	3.57	0.99	3.69	0.92	-1.23	3.72	0.96	3.57	0.95	1.49
3.16 เพลง	3.06	1.00	3.12	0.98	-0.61	3.01	0.95	3.14	1.01	-1.14
3.17 วิทยาการ	3.45	0.97	3.60	0.92	-1.57	3.61	0.89	3.47	0.98	1.41
3.18 ห้องสมุดโรงเรียน	4.02	0.87	4.16	0.82	-1.54	4.18	0.82	4.02	0.86	1.71

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ข้อความ	ระดับชั้น					ประสบการณ์การสอน				
	มัธยมต้น		มัธยมปลาย		t	1-9 ปี		10 ปีขึ้นไป		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
3.19 หุ่นจำลอง	3.10	1.01	2.98	1.02	1.10	3.00	0.98	3.07	1.04	-0.64
3.20 นิทาน	3.16	0.95	3.14	1.04	0.19	2.96	0.90	3.28	1.03	-2.97**
รวม	3.50	0.54	3.58	0.50	-1.46	3.53	0.46	3.55	0.56	-0.42

* $p < 0.05$

** $p < 0.01$

จากตารางที่ 5 แสดงว่า เมื่อเปรียบเทียบความต้องการของครูสังคมศึกษาที่สอนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น กับครูสังคมศึกษาที่สอนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เกี่ยวกับความต้องการในการใช้นวัตกรรมทางการศึกษาด้านสื่อการเรียนการสอน และเทคโนโลยีทางการศึกษาในการเรียนการสอน โดยส่วนรวม ปรากฏว่า ไม่แตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

เมื่อพิจารณารายละเอียดแต่ละข้อ ปรากฏว่า ความต้องการใช้ของครูสังคมศึกษาทั้ง 2 กลุ่มนี้ส่วนใหญ่ไม่แตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 นอกจากความต้องการใช้นวัตกรรมด้านสื่อการเรียนการสอนและเทคโนโลยีทางการศึกษา ต่อไปนี้คือ บทเรียนแบบโปรแกรมแบบมีกรอบสาขาแยกจากกรอบในแนวเส้นตรงสำหรับอธิบายเพิ่มเติม ที่มีความต้องการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และความต้องการใช้สื่อประกอบนวัตกรรมการเรียนการสอนชนิดอื่น ๆ ได้แก่ สิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ที่ครูสังคมศึกษาที่มีความต้องการใช้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

เมื่อเปรียบเทียบความต้องการของครูสังคมศึกษาที่มีประสบการณ์ในการสอนระหว่าง 1-9 ปี กับครูสังคมศึกษาที่มีประสบการณ์ในการสอนตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป เกี่ยวกับความต้องการในการใช้นวัตกรรมทางการศึกษาด้านสื่อการเรียนการสอนและเทคโนโลยีทางการศึกษาในการเรียนการสอน โดยส่วนรวม ปรากฏว่า ไม่แตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

เมื่อพิจารณารายละเอียดแต่ละข้อ ก็ปรากฏว่าความต้องการใช้ของครูสังคมศึกษาทั้ง 2 กลุ่มนี้ส่วนใหญ่ไม่แตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 นอกจากความต้องการใช้สื่อประกอบนวัตกรรมการเรียนการสอนชนิดอื่น ๆ ได้แก่ นิทาน ที่ครูสังคมศึกษาที่มีความต้องการใช้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ตอนที่ 3 เกี่ยวกับเหตุผลของความต้องการใช้นวัตกรรมทางการศึกษาในการเรียนการสอน และข้อเสนอแนะอื่น ๆ

จากแบบสอบถามจำนวน 347 ฉบับ มีผู้ให้เหตุผลของความต้องการใช้และข้อเสนอแนะในการใช้นวัตกรรมทางการศึกษาในการเรียนการสอน จำนวน 139 คน ผู้วิจัยได้รวบรวมโดยเรียงตามลำดับความถี่ ดังนี้

เหตุผลของความต้องการในการใช้นวัตกรรมทางการศึกษาด้านการจัดการเรียนการสอน มีดังนี้ คือ

1. ต้องการนำไปปรับปรุงให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพมากขึ้น (จำนวน 48 คน)
2. ทำให้นักเรียนคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาได้ จากการได้รับประสบการณ์ตรงที่นักเรียนได้มีส่วนร่วม ในกิจกรรมต่าง ๆ และสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ (จำนวน 36 คน)
3. ช่วยพัฒนาทักษะในด้านต่าง ๆ ของนักเรียน (จำนวน 34 คน)
4. ทำให้นักเรียนเกิดความสนใจ เพราะสามารถช่วยกระตุ้น ได้รับความสนใจ ทำให้นักเรียนมีความกระตือรือร้น และไม่เบื่อ (จำนวน 32 คน)
5. ทำให้เกิดความเข้าใจตรงกันและเห็นภาพพจน์ได้ดี เพราะเนื้อหาส่วนใหญ่จะเป็นนามธรรมเข้าใจได้ยาก (จำนวน 21 คน)
6. ทำให้ประหยัดเวลาในการสอน แบ่งเบาภาระของครู และช่วยแก้ปัญหา การขาดครูได้ (จำนวน 20 คน)
7. ช่วยให้นักเรียนจำได้นาน เพราะได้รับประสบการณ์ตรง (จำนวน 17 คน)
8. ทำให้นักเรียนได้รับความรู้เพิ่มเติม รู้จักค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง และ รู้จริง (จำนวน 15 คน)
9. ช่วยให้นักเรียนได้รับความสนุกสนานและตั้งใจเรียนมากขึ้น (จำนวน 15 คน)
10. ทำให้การเรียนการสอนได้ผลดี บรรลุตามวัตถุประสงค์ (จำนวน 14 คน)
11. เพื่อให้สอดคล้องกับความก้าวหน้าทางวิชาการและเทคโนโลยีสมัยใหม่ ในปัจจุบัน (จำนวน 13 คน)

12. เนื่องจากเนื้อหาของวิชาสังคมศึกษากว้างและเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาจึงจำเป็นต้องใช้นวัตกรรมทางการศึกษาช่วย (จำนวน 10 คน)

13. ช่วยให้นักเรียนได้เรียนรู้ตามความสามารถ ความสนใจ และมีทักษะในด้านต่าง ๆ มากขึ้น (จำนวน 6 คน)

14. ช่วยเสริมจุดอ่อนของครู เพราะครูแต่ละคนมีความถนัดและความสามารถต่างกัน (จำนวน 3 คน)

ข้อเสนอแนะในการใช้นวัตกรรมทางการศึกษาด้านการจัดการเรียนการสอน มีดังนี้คือ

1. ควรจัดให้มีการอบรมและสัมมนาครูอาจารย์ให้ทราบ เกี่ยวกับนวัตกรรมทางการศึกษาใหม่ ๆ และมีการฝึกปฏิบัติใช้ให้มากขึ้น (จำนวน 39 คน)

2. เนื่องจากครูมีปัญหาคงต้องทำงานอื่นและมีชั่วโมงสอนมาก เนื้อหาที่เรียนมากเกินไป มีเวลาจำกัด จำนวนนักเรียนในชั้นมากเกินไป ทำให้ครูไม่ค่อยได้ใช้นวัตกรรมทางการศึกษาอย่างอื่นนอกจากการบรรยาย (จำนวน 28 คน)

3. เจ้าหน้าที่ระดับสูงและผู้บริหาร ควรให้การสนับสนุนอย่างจริงจัง เช่น จัดทัศนศึกษาดูงานการสอนจริง ๆ ตามโรงเรียนต่าง ๆ หรือแจกหนังสือ เอกสารให้แก่ครู (จำนวน 19 คน)

4. ศึกษานิเทศก์ ควรจัดบริการและสาธิตด้านการใช้นวัตกรรมให้แก่ครูมากกว่านี้ (จำนวน 18 คน)

5. ควรมีหน่วยงานกลาง ที่จะให้คำแนะนำหรือจัดศูนย์นวัตกรรมทางการศึกษาภายในโรงเรียน (จำนวน 10 คน)

6. ควรจัดหลักสูตรให้นักศึกษาจากสถาบันที่ผลิตครูได้เรียนรู้และฝึกปฏิบัติจริงให้มากเพื่อจะได้นำมาใช้ปฏิบัติจริงหลังจากได้เข้าทำการสอนในโรงเรียน (จำนวน 6 คน)

7. ควรเตรียมนักเรียนมาตั้งแต่ชั้นประถมศึกษา เพราะนักเรียนมัธยมศึกษาปัจจุบันไม่คุ้นเคยกับวิธีการใหม่ ๆ ทำให้เสียเวลาและไม่ได้ผลเท่าที่ควร (จำนวน 3 คน)

8. นักเรียนชานเมืองมีปัญหาเรื่องพื้นฐานไม่ค่อยดี การใช้นวัตกรรมจึงทำได้ยาก (จำนวน 2 คน)

เหตุผลของความต้องการในการใช้นวัตกรรมทางการศึกษาด้านสื่อการเรียนการสอน และเทคโนโลยีทางการศึกษา มีดังนี้ คือ

1. ทำให้นักเรียนเรียนรู้เข้าใจบทเรียนได้รวดเร็วและง่ายขึ้น (จำนวน 47 คน)
2. ทำให้นักเรียนมีความสนใจและกระตือรือร้นที่จะเรียน (จำนวน 38 คน)
3. สามารถนำสิ่งที่อยู่ไกล ชับซ้อนยุ่งยาก และของจริง มาให้นักเรียนได้เห็น (จำนวน 29 คน)
4. ทำให้นักเรียนได้รับความสนุกสนานและไม่เบื่อที่จะเรียน (จำนวน 26 คน)
5. ประหยัดเวลาในการสอน และช่วยอำนวยความสะดวกให้แก่ครู (จำนวน 24 คน)
6. นักเรียนสามารถสัมผัสได้ด้วยประสาททั้ง 5 ทำให้จำได้นานและได้รายละเอียดดีกว่าการสอนโดยไม่ใช้สื่อการเรียนการสอน (จำนวน 18 คน)
7. เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพสังคมในปัจจุบันที่มีความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีต่าง ๆ มากขึ้น (จำนวน 15 คน)
8. ทำให้นักเรียนเข้าใจเนื้อหาที่เป็นนามธรรมได้ดีขึ้นและเกิดความคิดรวบยอดได้ดียิ่งขึ้น (จำนวน 11 คน)
9. ช่วยกระตุ้นให้บรรยากาศในการเรียนการสอนเป็นไปอย่างราบรื่นและบรรลุตามวัตถุประสงค์ (จำนวน 8 คน)

ข้อเสนอแนะในการใช้นวัตกรรมทางการศึกษาด้านสื่อการเรียนการสอนและเทคโนโลยีทางการศึกษา มีดังนี้ คือ

1. ต้องการให้ผู้บริหารเห็นความสำคัญของการใช้สื่อการสอนในวิชาสังคมศึกษา โดยจัดสรรงบประมาณ และจัดหาวัสดุให้เพียงพอ เพราะครูส่วนมากจะสอนในชั่วโมงที่ตรงกัน ทำให้อุปกรณ์ที่มีอยู่อย่างจำกัดไม่เพียงพอ (จำนวน 40 คน)
2. ควรมีการสัมมนาและอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับเทคโนโลยีทางการศึกษา ใหม่ ๆ และฝึกให้ครูสามารถผลิตสื่อการสอนขึ้นใช้เอง หรือฝึกการใช้อุปกรณ์ต่าง ๆ เพราะบางครั้งครูไม่รู้วิธีการใช้สื่อการสอนใหม่ ๆ (จำนวน 35 คน)
3. อุปกรณ์บางอย่างราคาแพง หาซื้อยาก บางครั้งใช้ประโยชน์ได้ไม่คุ้มค่าและไม่ตรงตามวัตถุประสงค์ (จำนวน 20 คน)

4. ความมีศูนย์ในการผลิตสื่อการเรียนการสอนของรัฐบาล ผลิตสื่อการสอนให้สอดคล้องกับบทเรียนแต่ละชั้น โดยบริการให้ยืม จำหน่ายในราคาถูก หรือแจกให้แก่ครูผู้สอน (จำนวน 18 คน)
5. ฝ่ายโสตของโรงเรียนควรมีบริการอุปกรณ์ต่าง ๆ ให้คำปรึกษาร่วมมือแก่ครูในการผลิตและใช้สื่อการเรียนการสอน (จำนวน 7 คน)